

راهنمای مطالعاتی دانشجویان

(Study guide)

عنوان درس: روش تحقیق

گروه: بهداشت محیط

تاریخ: ۱۴۰۲

- عنوان درس: روش تحقیق

- تعداد واحد: ۱ واحد (۰/۵ واحد نظری و ۰/۵ واحد عملی)

- هماهنگ کننده: آموزش دانشکده بهداشت

- مدرس: دکتر زهرا درخشان

- پیش نیاز: یا همزمان: آمار زیستی - سیستم های اطلاع رسانی پزشکی

- اهمیت درس: از آنجا که پژوهش یکی از محورهای مهمی است که ضامن پیشرفت و توسعه پایدار در هر کشور به شمار می آید بنابراین آموزش روش صحیح و اصولی تحقیق که باعث می شود فراگیر بتواند راه و روش دستیابی به واقعیت ها و حقایق را یاد گرفته و با رعایت موازین علمی، پاسخ مسائل و مجهولات را بیابد و ناشناخته ها را شناسایی کند و سهمی ولو اندک در جریان نوآوری و گسترش دامنه معلومات و قلمرو معرفتی انسان داشته باشد، امری حائز اهمیت به شمار می رود. در این درس دانشجو با انواع سوالات و شیوه تدوین پورپوزال برای اجرای مطالعه به منظور پاسخ به آن سوال آشنا می شود. چگونگی تبیین مسئله، بیان ضرورت انجام تحقیق، روش های مورد استفاده در اولویت بندی سوالات پژوهشی، انواع روش های تحقیق، تعریف و نقش متغیرها در تحقیق، ابزارهای مورد استفاده برای جمع آوری داده ها، روش های نمونه گیری و تعیین تعداد در تحقیق، روش های مقدماتی تجزیه و تحلیل داده ها، اصول اخلاقی که باید در تحقیق مدنظر قرار گیرند، مدیریت منابع در تحقیق و اصول تهیه گزارش تحقیق از جمله مواردی است که به آنها پرداخته می شود.

- اهداف کلی و میانی:

دانشجو باید بتواند:

- ۱) معیارهای انتخاب موضوع تحقیق را بیان نماید، معیارهای عنوان نویسی تحقیق را بیان نماید، نکات مهم در نگارش بیان مسئله تحقیق را بیان نماید.
- ۲) اصول مقدمه نویسی تحقیق را بیان نماید، نکات مهم در نگارش ضرورت تحقیق و مقدمه تحقیق را بیان نماید.
- ۳) اصول نگارش هدف کلی تحقیق را بیان نماید، انواع فرضیه‌های تحقیق را بیان نماید، اصول نگارش سوالات تحقیق را بیان نماید.
- ۴) انواع متغیرهای تحقیق را مشخص نماید، متغیر وابسته تحقیق را تعریف و مشخص نماید، متغیر غیر وابسته تحقیق را تعریف و مشخص نماید.
- ۵) انواع مطالعه‌ها را تعریف نماید، انواع مطالعه‌های مشاهده‌ای را تعریف نماید، انواع مطالعه‌های تجربی را تعریف نماید.
- ۶) انواع ابزار جمع‌آوری داده‌های تحقیق را لیست نماید، بخش‌های ساختار پرسشنامه تحقیق را لیست نماید، مراحل تهیه پرسشنامه تحقیق را لیست نماید.
- ۷) روش تعیین حجم نمونه مورد شاهدهی تحقیق را تعریف کند، روش تعیین حجم نمونه همگروهی تحقیق را تعریف نماید، روش تعیین حجم نمونه مقطعی تحقیق را تعریف نماید.
- ۸) اصول نمونه‌گیری فیزیکی تحقیق را تعریف نماید، عوامل موثر در نمونه‌گیری فیزیکی تحقیق را تعریف نماید، خطاهای نمونه‌گیری فیزیکی تحقیق را تعریف نماید.
- ۹) اصول نمونه‌گیری جامعه انسانی تحقیق را تعریف نماید، عوامل موثر در نمونه‌گیری جامعه انسانی تحقیق را تعریف نماید، خطاهای نمونه‌گیری جامعه انسانی تحقیق را تعریف نماید.

- ۱۰) تعداد نمونه روش تصادفی تحقیق را محاسبه نماید، تعداد نمونه روش خوشه ای تحقیق را محاسبه نماید، تعداد نمونه روش طبقه‌ای تحقیق را محاسبه نماید.
- ۱۱) اخلاق پژوهش را تعریف نماید، اصول مهم اخلاق پژوهش را تعریف نماید، اصل تقدم فهم قبل از نقد را تعریف نماید.
- ۱۲) روش‌های پردازش داده‌های تحقیق را لیست نماید، روشهای تجزیه و تحلیل داده‌های توصیفی و استنباطی تحقیق را لیست نماید.
- ۱۳) مدیریت پژوهش را تعریف نماید، ارزشیابی پژوهش را تعریف نماید، زمانبندی پژوهش را تعریف نماید.
- ۱۴) انواع روش‌های رفرنس نویسی تحقیق را توضیح دهد، روش رفرنس نویسی و نکوئر تحقیق را توضیح دهد.
- ۱۵) اصول مقاله‌نویسی را توضیح دهد، بخش‌های مختلف مقاله را توضیح دهد، اصول گزارش دهی را توضیح دهد.

- روش تدریس:

- سخنرانی بازخوردی
- پرسش و پاسخ
- پروژه
- ارسال منابع و محتوای لازم از طریق سامانه نوید

- روش ارزشیابی:

- شرکت فعال در کلاس، پرسش و پاسخ، تکالیف، پروژه کلاسی (۱۰ نمره)
- امتحان پایان ترم (۱۰ نمره)

- عدم ارائه به موقع مطالب درسی و موکول کردن آن به جلسات پایانی و عدم اخذ نمره آن
- عدم تدوین پروپوزال و مقاله و ارائه به موقع آن

- نکات کلیدی در یادگیری بهتر این درس:

- حضور منظم در کلاس و مشارکت فعال در مباحث کلاسی
- جستجوی پاسخ سوالات مطرح شده در کلاس در منابع علمی معرفی شده
- ارائه به موقع تکالیف کلاسی
- ارائه مطلب مرتبط با سرفصل در کلاس
- انجام فعالیت پژوهشی مرتبط با درس

- مراجع:

- ✓ Environmental Research/John Olive, New York Publication, 2001
- ✓ Statistics for environmental engineers/ Paul Mac Berthouex, Lewis Publishers, 1994
- ✓ Research Handbook for health care professionals/Mary Hickson, Blakwell publishing, 200
- ✓ تحقیق در سیستمهای بهداشتی، شیوه تهیه طرحهای تحقیقاتی برای حل معضالت بهداشتی درمانی/گروه مولفین سازمان بهداشت جهانی، آخرین ویرایش.
- ✓ طراحی انواع مطالعات اپیدمیولوژیک/مولفین نصرا... بشر دوست، علی اردلان، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، آخرین ویرایش.
- ✓ روششناسی پژوهشهای کاربردی در علوم پزشکی/نگارش حسین ملک افضلی، سیدرضا مجدزاده، اکبر فتوحی، سازمان توکلی اداره انتشارات و چاپ دانشگاه علوم پزشکی تهران، آخرین ویرایش.
- ✓ روش تحقیق در علوم پزشکی و بهداشت /دکتر ژبلا عابد سعیدی و صدیقه امیرعلی اکبری، نشر سالمی، چاپ دوم، ۵

- اشتباهات رایج دانشجویان در این درس:

- عدم مشارکت در مباحث کلاسی
- عدم توجه به سوالات مطرح شده در کلاس
- عدم توجه به نحوه بارم بندی ارزشیابی درس
- عدم برقراری ارتباط بین مطالب
- عدم مطالعه منابع معرفی شده جهت تکمیل مباحث

